

Opiskeluhoitopalveluja käytetään paljon ja oppilaiden ja opiskelijoiden asiointi useassa eri palvelussa on lisääntynyt – Kouluterveyskyselyn 2023 tuloksia

PÄÄLÖYDÖKSET

- Merkittävä osa oppilaista ja opiskelijoista (39–46 %) on käynyt jossakin opiskeluhoitopalvelussa (muussa kuin terveystarkastuksessa) lukuvuoden 2022–2023 aikana.
- Iän myötä opiskeluhoitopalvelujen käyttö lisääntyy tytöillä, mutta vähenee pojilla.
- Opiskeluhoitopalveluja käyttäneiden osuudet ovat pienentyneet seurantavälillä 2017–2023. Muutos on selvempi pojilla.
- Useamman eri opiskeluhoitopalvelun käyttö oli yleisempää iän myötä ja kasvanut seurantavälillä 2017–2023.
- Lukuvuoden aikana palveluissa asioineista 8.- ja 9.-luokkalaisista ja ammattiin opiskelevista 5–6 % oli käynyt kaikissa neljässä opiskeluhoitopalvelussa.
- Palveluissa asioineilla lukiolaisilla vähintään kolmessa palvelussa asioineiden osuus kasvoi tytöillä 10 → 15 % ja pojilla 6 % → 8 % seurantavälillä 2017–2023.

Esi- ja perusopetuksen oppilailla ja toisen asteen opiskelijoilla on lakisääteinen oikeus opiskeluhoitopalveluihin eli koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon sekä opiskeluhoitopalveluun kuraattori- ja psykologipalveluihin. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.)

Opiskeluhoitopalvelujen on tärkeä muodostaa toiminnallinen moniammatillinen kokonaisuus sen sijaan, että ne muodostavat erillisiä rinnakkaisia palvelusiiloja. Lisäksi niiden ehkäisevän sekä tukea tarjoavan työn tulee muodostaa oppilaan ja opiskelijan rinnalla kulkeva jatkumo aina esiopetuksesta toisen asteen opintojen loppuun. Opiskeluhoitopalvelujen yksi yhteinen järjestämistaho, hyvinvointialue, tukee sekä jatkumon että palvelukokonaisuuden muodostumista ja yhteisen työn kehittämistä.

Kouluterveyskyselyn 2023 tulokset yksittäisten opiskeluhoitopalvelujen käytöstä lukuvuonna 2022–2023 eri vastaajaryhmissä on raportoitu THL:n työpaperissa 32/2023 (Hietaanen-Peltola ym. 2023).

Tässä julkaisussa raportoidaan vuoden 2023 Kouluterveyskyselyn tuloksia opiskeluhoitopalvelujen käytöstä erittelemättä eri palveluja. Tulokset kertovat opiskeluhoitopalvelujen kokonaisuudesta ja jatkumosta. Tarkastelun kohteena on tunnistetun tarpeen perusteella tapahtunut asiointi opiskeluhoitopalveluissa. Terveystarkastuskäynnit eivät siten ole mukana tässä julkaisussa raportoiduissa käynneissä.

Tulokset kertovat eri koulu- ja opintopolun vaiheissa olevien oppilaiden ja opiskelijoiden opiskeluhoitopalvelujen käytöstä ja sen muuttumisesta iän myötä. Tuloksia raportoidaan sekä kokonaistuloksina että sukupuolittain eri vastaajaryhmissä. Muutoksia opiskeluhoitopalvelujen käytössä raportoidaan vuosien 2017–2023 aikatrendeinä. Termiä opiskeluhoitopalvelu käytetään kuvaamaan terveydenhoitajan, lääkärin, kuraattorin ja psykologin tarjoamaa palvelua eli se kattaa neljä eri palvelua.

Iän myötä opiskeluhoitopalvelujen käyttö kasvoi tytöillä ja väheni pojilla

Opiskeluhoitopalvelujen käytössä luokan tai lukuvuoden aikana oli eroja eri ikäisissä vastaajaryhmissä. 4. ja 5. luokan oppilaista 46 %, 8. ja 9. luokkalaisista 44 %, lukioissa opiskelevista 41 % ja ammattiin opiskelevista 39 % oli käynyt ainakin yhdessä opiskeluhoitopalvelussa luokan/lukuvuoden aikana. (Kuvio 1.)

Myös sukupuolittaiset erot olivat suuria ja iän myötä sukupuolten välinen ero palvelujen käytössä kasvoi; tyttöjen opiskeluhoitopalvelujen käyttö lisääntyi ja poikien väheni. 4. ja 5. luokalla palveluissa asioineiden tyttöjen ja poikien osuudet olivat lähellä toisiaan. Tyttöistä 47 % ja pojista 43 % oli asioinut ainakin kerran jossakin opiskeluhoitopalvelussa. Luokilla 8. ja 9. sekä toisen asteen opintojen 1. ja 2. vuonna tytöistä runsas puolet (51–57 %) oli käynyt opiskeluhoitopalveluissa lukuvuoden aikana. Pojilla kehityskulku oli päinvastainen; 8. ja 9. luokan pojista kolmannes (34 %) ja toisella asteella neljännes (25–26 %) ilmoitti käyneensä opiskeluhoitopalveluissa lukuvuoden aikana. (Kuvio 1.)

Marke Hietanen-Peltola

Johanna Jahnukainen

Taina Huurre

Eetu Ervasti

Sarianna Vaara

Näin tutkimus tehtiin:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaa joka toinen vuosi Kouluterveyskyselyn, jonka avulla seurataan 10–20-vuotiaiden hyvinvointia.

Vuoden 2023 Kouluterveyskyselyn tiedonkeruun ajankohdat eri vastaajaryhmillä:

- perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilaat 1.3.–14.4.2023
- perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilaat 3.4.–12.5.2023
- lukioden 1. ja 2. vuoden opiskelijat 3.4.–12.5.2023
- ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat 1.3.–12.5.2023

Vuoden 2023 Kouluterveyskyselyn vastaajamäärät ja kattavuus:

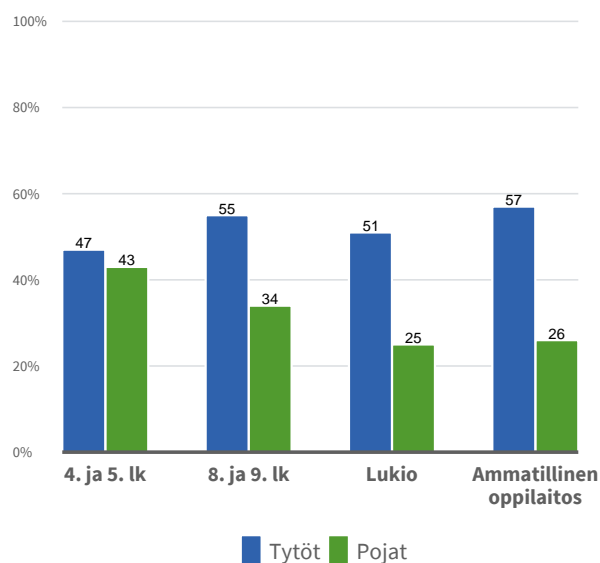
- 95 523 perusopetuksen 4.–5. luokan oppilasta (kattavuus 77 %)
- 87 147 perusopetuksen 8.–9. luokan oppilasta (kattavuus 70 %)
- 44 862 lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijaa (arvio kattavuudesta 68 %)
- 19 215 ammatillisen oppilaitoksen opiskelijaa (arvio kattavuudesta 28 %).

Tässä julkaisussa raportoidaan tuloksia eri koulu- ja opintopolun vaiheissa olevien oppilaiden ja opiskelijoiden opiskeluhoiltopalvelujen käytöstä ja käyttötottumusten muuttumisesta iän myötä.

Tulokset raportoidaan valtakunnallisesti sukupuolittain (tytöt ja pojat) sekä kaikkien vastaajien tuloksina, jolloin niissä ovat mukana myös ne vastaajat, jotka eivät ole ilmoittaneet virallista sukupuoltaan.

Lisäksi tuloksia voi tarkastella alueittain [Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetissä](#)

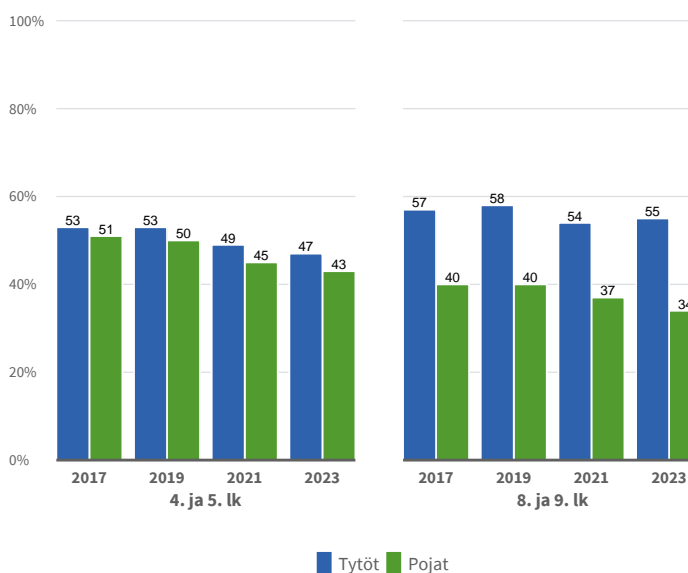
[Kouluterveyskysely \(THL\)](#)

Kuvio 1. Ainakin yhdessä opiskeluhoiltopalvelussa (terveydenhoitajalla, lääkärillä, kuraattorilla tai psykologilla) luokan/lukuvuoden aikana käyneiden osuudet (%) eri vastaajaryhmissä sukupuolittain.

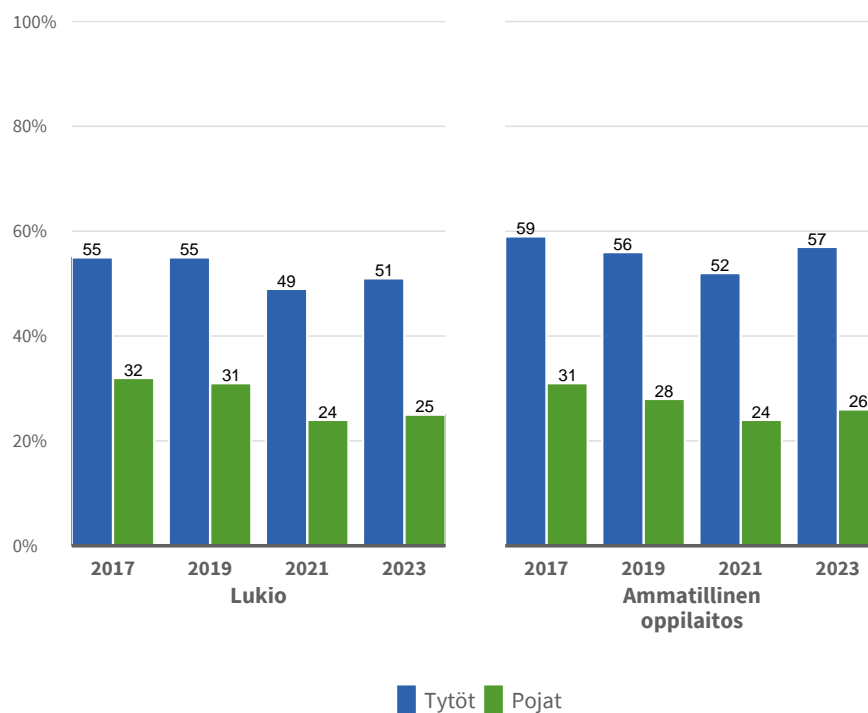
Opiskeluhoiltopalveluja käyttäneiden osuudet ovat pienentyneet aikavälillä 2017–2023

4.- ja 5.- sekä 8.- ja 9.-luokkalaisten opiskeluhoiltopalvelujen käytössä havaittiin muutoksia vuosien 2017 ja 2023 välillä. Palveluja käyttäneiden osuus on molemmilla sukupuolilla vähentynyt vuoden 2019 jälkeen. Vuonna 2023 perusopetuksen opiskeluhoiltopalveluissa asioineiden oppilaiden osuudet laskivat edelleen lukuun ottamatta 8. ja 9. luokan tyttöjä. Heillä ainakin yhdessä opiskeluhoiltopalvelussa lukuvuoden aikana asioineiden osuus pysyi samalla tasolla (54 % vs. 55 %) kuin vuonna 2021. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Ainakin yhdessä opiskeluhoiltopalvelussa lukuvuoden aikana käyneiden 4.- ja 5.- sekä 8.- ja 9.-luokkalaisten osuudet (%) sukupuolittain vuosina 2017–2023.

Tarkasteltaessa lukioiden ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden asiointia ainakin yhdessä opiskeluhoitopalvelussa vuosien 2017 ja 2023 välillä voidaan todeta, että asiointimäärissä tapahtui laskua vuoteen 2021 asti. Uusimpien vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan asiointimäärät ovat kääntyneet hienoiseen nousuun. Sukupuolten ja oppilaitostyyppien erot asiointimäärissä ovat pysyneet samanlaisina koko tarkastelujakson ajan. Tyttöjen asiointimäärät ovat noin kaksinkertaisia poikiin verrattuna. Ammattioppilaitoksessa opiskelevat tytöt asioivat opiskeluhoitopalveluissa jonkin verran enemmän kuin lukion tytöt. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Ainakin yhdessä opiskeluhoitopalvelussa lukuvuoden aikana käyneiden lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuudet (%) sukupuolittain vuosina 2017–2023.

Monet nuoret asioivat useammassa opiskeluhoitopalvelussa lukuvuoden aikana

Eri vastaajaryhmien tulokset luokan/lukuvuoden aikana tarpeenmukaisesti käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrästä olivat erilaisia.

4.- ja 5.-luokkalaisilta tiedusteltiin Kouluterveyskyselyssä käyntejä kolmella eri ammattilaisella; kuraattorilla, psykologilla ja terveydenhoitajalla. Terveydenhoitajakäynneistä yhden käynnin eli todennäköisen terveystarkastuskäynnin ylittävät käyntimäärät tulkittiin tarpeenmukaiseksi asiointiksi ja otettiin mukaan tulostarkasteluun.

4. ja 5. luokan oppilaista 46 % oli asioinut opiskeluhoitopalveluissa luokan aikana. Palveluja käyttäneistä oppilaista 78 % oli käynyt yhdessä, 19 % kahdessa ja 3 % kaikissa kolmessa palvelussa eli vähintään kerran kuraattorilla ja psykologilla ja vähintään kaksi kertaa terveydenhoitajalla.

8.- ja 9.-luokkalaisilla ja lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla opiskeluhoitopalvelujen käyttöä katsottiin asiointi kuraattorilla tai psykologilla sekä asiointi terveydenhoitajalla tai lääkärillä muuten kuin terveystarkastuksessa.

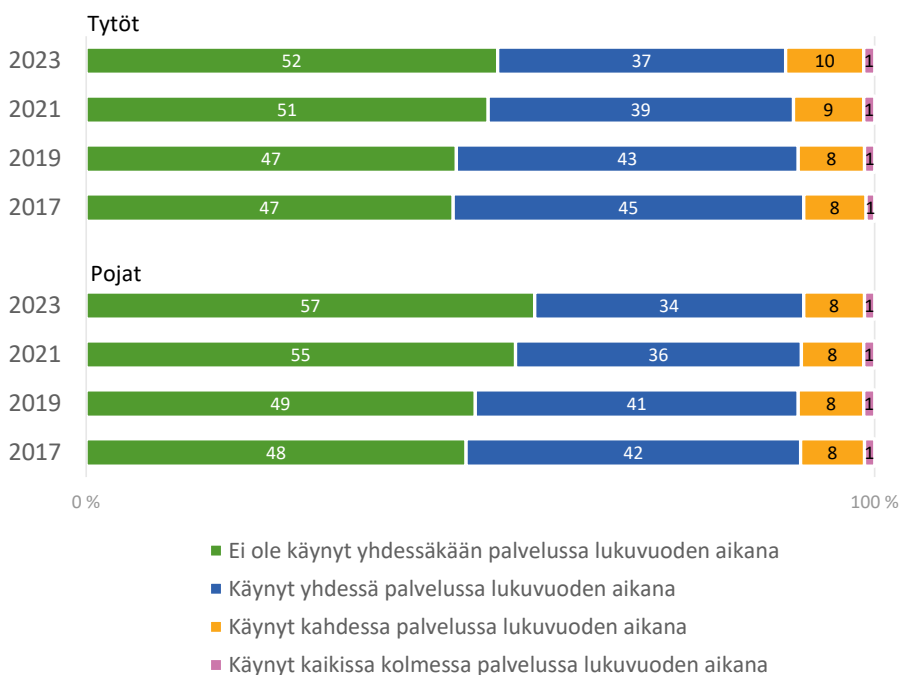
8. ja 9. luokan oppilaista 45 % oli asioinut opiskeluhoitopalveluissa lukuvuoden aikana. Useamman opiskeluhoitopalvelun käyttö oli tavallisempaa kuin 4.- ja 5.-luokkalaisilla. Palveluja käyttäneistä 53 % oli käyttänyt yhtä, 31 % kahta, 11 % kolmea ja 5 % kaikkia neljää palvelua.

Lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista opiskeluhoiltopalveluissa oli asiointi noin 40 % (lukio 41 % ja ammatillinen oppilaitos 39 %). Palveluissa asiointeista opiskelijoista vain yhtä palvelua oli lukiolaisista käyttänyt 57 % ja kahta 30 %. Vastaavat osuudet ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevilla olivat 52 % ja 31 %. Kolmessa tai kaikissa neljässä palvelussa asiointi oli yleisempää ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla. Palvelussa asiointeista ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista kolmessa palvelussa oli asiointi 12 % ja kaikissa neljässä palvelussa 6 %, kun vastaavat luvut lukiolaisilla olivat 10 % ja 3 %.

Entistä suurempi osa opiskeluhoiltopalvelujen asiakkaista käyttää kolmea tai neljää eri palvelua

Kun luokan tai lukuvuoden aikana käytettyjen opiskeluhoiltopalvelujen määrää tarkastellaan sukupuolittain aikavälillä 2017–2023, voidaan todeta monen eri opiskeluhoiltopalvelun käytön lisääntyneen ajan kuluessa. Useamman opiskeluhoiltopalvelun käyttö luokan/lukuvuoden aikana oli lisääntynyt tytöillä enemmän kuin pojilla ja muutoksen suuruudessa on eroja eri ikäisissä vastaajaryhmissä. (Kuviot 4–6 ja taulukot 1–4.)

4.- ja 5.-luokkalaisilla vähintään kahdessa palvelussa asiointeiden osuus oli seurantavälillä kasvanut tytöillä 2 prosenttiyksikköä ja pojilla pysynyt samana (Kuvio 4).

Kuvio 4. Luokan aikana käytettyjen opiskeluhoiltopalvelujen määrä osuuksina (%) 4. ja 5. luokan tytöistä ja pojista vuosina 2017, 2019, 2021 ja 2023.

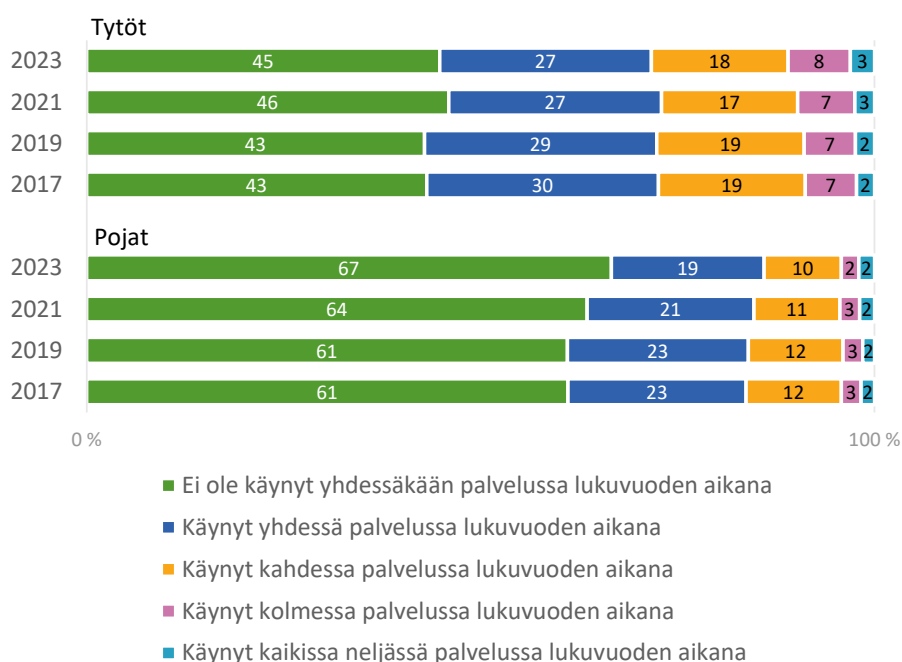
Kun tarkastellaan vain opiskeluhoiltopalveluissa asiointeiden 4. ja 5. luokan oppilaiden palvelujen käyttöä, todetaan selkeästi entistä suuremman osan käyttäneen useampaa palvelua. Vuonna 2017 opiskeluhoiltopalveluissa asiointeista tytöistä 17 % ja vuonna 2023 24 % oli asiointi vähintään kahdella ammattilaisella. Vastaavat osuudet pojilla olivat 18 % ja 21 %. (Taulukko 1.)

**Taulukko 1. Luokan aikana käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrä osuuk-
 sina (%) opiskeluhoitopalveluja käyttäneistä 4. ja 5. luokan tytöistä ja pojista
 vuosina 2017, 2019, 2021 ja 2023**

Käynyt	Tytöt				Pojat			
	2017	2019	2021	2023	2017	2019	2021	2023
Yhdessä palvelussa	83,3	81,9	79	76,3	81,8	80,9	79,6	79,2
Kahdessa palvelussa	14,7	15,8	18,2	20,7	15,7	16,4	17,3	17,9
Kaikissa kolmessa palvelussa	2,0	2,4	2,8	3	2,5	2,7	3	2,9

8.- ja 9.-luokkalaisilla useampaa opiskeluhoitopalvelua lukuvuoden aikana käyttäneiden osuudet olivat muuttuneet vain vähän aikavälillä 2017–2023. Tytöillä vähintään kahdessa opiskeluhoitopalvelussa asioineiden osuus ei ollut muuttunut vuodesta 2017 (28 %) vuoteen 2023 (29 %). Vähintään kolmea opiskeluhoitopalvelua käyttäneiden osuus oli kuitenkin kasvanut 2 prosenttiyksikköä (9 % → 11 %). (Kuvio 5.)

Vuonna 2017 oli pojista 17 % asiointi vähintään kahdessa opiskeluhoitopalvelussa lukuvuoden aikana, vuonna 2023 14 %. Vähintään kolmessa opiskeluhoitopalvelussa oli asiointi vuonna 2017 pojista 5 % ja vuonna 2023 4 %. (Kuvio 5.)

**Kuvio 5. Lukuvuoden aikana käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrä osuuk-
 sina (%) 8. ja 9. luokan tytöistä ja pojista vuosina 2017, 2021, 2023 ja 2023.**

Kun tarkastellaan vain opiskeluhoitopalveluja käyttäneitä, voidaan myös 8.- ja 9.-luokkalaisilla todeta entistä suuremman osan oppilaista käyttävän useampaa palvelua lukuvuoden aikana (Taulukko 2).

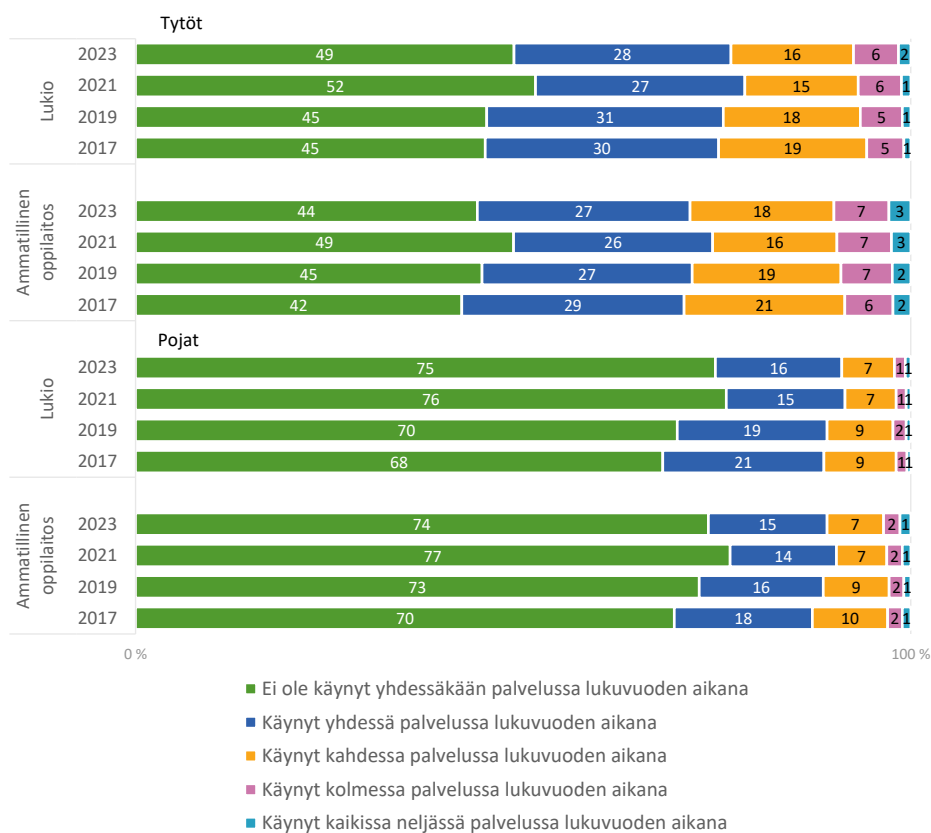
Vuonna 2017 palveluja käyttäneistä 8. ja 9. luokan tytöistä 48 % oli käyttänyt vähintään kahta palvelua, 15 % vähintään kolmea palvelua ja 4 % kaikkia neljää opiskeluhoitopalvelua. Vuonna 2023 vähintään kahta palvelua oli käyttänyt 50 % tytöistä, vähintään kolmea 18 % ja kaikkia neljää 5 %. (Taulukko 2.)

Pojilla usean palvelun käyttö lukuvuoden aikana ei ole lisääntynyt yhtä paljon kuin tytöillä. Vuonna 2017 8. ja 9. luokan pojista 42 % oli käyttänyt vähintään kahta palvelua, 11 % vähintään kolmea palvelua ja 4 % kaikkia neljää palvelua lukuvuoden aikana. Vuonna 2023 palveluja käyttäneistä pojista yhtä suuri osuus (42 %) oli käyttänyt vähintään kahta palvelua, mutta aiempaa useampi vähintään kolmea (13 %) ja kaikkia neljää (6 %) palvelua. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Lukuvuoden aikana käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrä osuuksina (%) opiskeluhoitopalveluja käyttäneistä 8. ja 9. luokan tytöistä ja pojista vuosina 2017, 2019, 2021 ja 2023

Käynyt	Tytöt				Pojat			
	2017	2019	2021	2023	2017	2019	2021	2023
Yhdessä palvelussa	52,1	51,5	50,3	49,8	58,1	58,9	58,1	58,1
Kahdessa palvelussa	33	32,8	32,1	32,2	31	30,8	29,9	29,4
Kolmessa palvelussa	10,9	11,5	12,9	12,8	6,5	6,5	6,8	6,6
Kaikissa neljässä palvelussa	4	4,3	4,7	5,2	4,4	3,9	5,2	5,9

Lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden yhdessä tai useammassa palvelussa käyneiden osuudet kasvoivat vuodesta 2021 vuoteen 2023. Tytöillä kolmea palvelua käyttäneiden osuus kasvoi hieman sekä lukiossa (5 % → 6 %) että ammatillisissa oppilaitoksissa (6 % → 7 %) vuodesta 2017 vuoteen 2023. Pojilla kolmessa palvelussa käyneiden määrät pysyivät samoina (1 %) lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa (2 %) kun verrataan vuoden 2017 ja 2023 osuuksia. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Lukuvuoden aikana käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrä osuuksina (%) lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista sukupuolittain vuosina 2017, 2019, 2021 ja 2023.

Kun tarkastellaan vain opiskeluhoitopalveluissa asioineita **lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoilta**, on kaikissa neljässä palvelussa asiointien osuus kasvanut vuodesta 2017 vuoteen 2023 molemmilla sukupuolilla sekä molemmissa oppilaitostyypeissä (Taulukot 3 ja 4).

Yhdessä opiskeluhoitopalvelussa asiointien lukiolaisten osuus on pysynyt samana tytöillä (55 %) ja pojilla (65 %) ajanjaksolla 2017–2023. Kahdessa palvelussa asiointien osuus laski tytöillä (35 % → 31 %) ja pojilla (29 % → 27 %). Sen sijaan kolmessa tai kaikissa neljässä palvelussa asiointien osuus kasvoi vuodesta 2017 vuoteen 2023 lukion tytöillä (10 % → 15 %) ja pojilla (6 % → 8 %). (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Lukuvuoden aikana käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrä osuuksina (%) opiskeluhoitopalveluja käyttäneistä lukion tytöistä ja pojista vuosina 2017, 2019, 2021 ja 2023

Käynyt	Tytöt				Pojat			
	2017	2019	2021	2023	2017	2019	2021	2023
Yhdessä palvelussa	54,8	55,8	55,7	54,7	65	64	64,5	64,6
Kahdessa palvelussa	34,8	32,3	30,1	30,8	29,2	28,2	27,7	27,1
Kolmessa palvelussa	8,8	9,8	11,6	11,4	4,5	5,7	5,5	5,6
Kaikissa neljässä palvelussa	1,6	2	2,6	3,1	1,4	2,1	2,4	2,7

Opiskeluhoitopalveluissa asiointien ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden asiointi yhdessä palvelussa vuosina 2017–2023 hieman (1 %) ja pysyi pojilla samana. Sen sijaan kahdessa palvelussa asiointien määrä laski niin tytöillä (36 % → 32 %) kuin pojilla (32 % → 28 %). Kolmessa tai kaikissa neljässä palvelussa asiointien määrä puolestaan lisääntyi vuosina 2017–2023 selvästi tytöillä (15 % → 20 %) ja pojilla (10 % → 14 %). (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Lukuvuoden aikana käytettyjen opiskeluhoitopalvelujen määrä osuuksina (%) opiskeluhoitopalveluja käyttäneistä ammatillisen oppilaitoksen tytöistä ja pojista vuosina 2017, 2019, 2021 ja 2023

Käynyt	Tytöt				Pojat			
	2017	2019	2021	2023	2017	2019	2021	2023
Yhdessä palvelussa	49,3	49	49,8	48	58,4	58,6	58,6	58,6
Kahdessa palvelussa	35,7	34,8	31	32,3	31,8	31,1	27,9	27,9
Kolmessa palvelussa	11,2	11,8	14,2	14,2	6,4	6,8	8,7	8
Kaikissa neljässä palvelussa	3,9	4,4	4,9	5,6	3,5	3,5	4,9	5,5

Pohdinta

Kouluterveyskyselyn 2023 tulosten mukaan oppilaat ja opiskelijat käyttävät paljon opiskeluhoitopalveluja. Palvelujen käyttö oli erilaista eri ikävaiheissa ja eri sukupuolilla. Tytöt käyttivät opiskeluhoitopalveluja enemmän kuin pojat, ja ero kasvoi iän myötä. Kouluterveyskyselyssä 2023, kuten aiempinakin vuosina, tytöt ilmoittivat selvästi poikia enemmän psyykkistä ja fyysistä oireilua (Helenius & Kivimäki 2023, Kiviruusu ym. 2023). Opiskeluhoitopalvelujen voidaan siten todeta kohdentuvan oikein ja tarpeen mukaisesti.

Tarkasteluvälillä 2017–2023 opiskeluhoitopalveluja käyttäneiden oppilaiden ja opiskelijoiden osuudet olivat osin pienentyneet, selvemmin pojilla. Suurin lasku palvelujen käytössä sijoittuu korona-aikaan, mutta jatkuu edelleen. Vaikka pojat ilmoittavat Kouluterveyskyselyssä vähemmän oireita kuin tytöt, on heidänkin oireilunsa hiljalleen lisääntynyt. Herääkin kysymys siitä, saavatko pojat opiskeluhoitopalveluista riittävästi apua tuen tarpeisiinsa.

Paljon opiskeluhoitopalveluja käyttävien joukko on kasvanut seurantavälillä 2017–2023. Nyt raportoitujen tulosten mukaan useampaa eri opiskeluhoitopalvelua lukukauden aikana käyttäneiden oppilaiden ja opiskelijoiden osuudet ovat kasvaneet. Jo aiemmin on todettu, että entistä suurempi osa oppilaista ja opiskelijoista asioi yksittäisessä palvelussa yli kolme kertaa, erityisesti kuraattorilla (Hietanen-Peltola ym. 2023).

Syyt useamman opiskeluhoitopalvelun lisääntyneeseen käyttöön voivat olla moninaisia ja liittyä joko oppilaisiin ja opiskelijoihin tai palveluihin ja palvelujärjestelmään. Mahdollisia syitä voivat olla esimerkiksi:

Oppilaiden ja opiskelijoiden näkökulmasta:

- tuen tarpeen lisääntyminen
- ongelmien monimutkaistuminen
- palveluihin hakeutumisen kynnyksen madaltuminen
- palvelujen käyttöön liittyvän tiedon ja osaamisen lisääntyminen.

Palvelujen ja palvelujärjestelmän näkökulmasta:

- toimiva ohjaus opiskeluhoitopalveluihin
- palvelujen hyvä saatavuus, mutta myös vaikeus päästä suoraan tarvitsemaansa palveluun
- monialainen yhteistyö oppilaan tai opiskelijan asiassa
- opiskeluhoitopalveluissa toteutettavat interventiot, jotka edellyttävät useampia käyntejä (esim. IPC)
- lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon ruuhkautumisesta johtuvat opiskeluhoitopalvelujen tiiviit tukikäynnit oppilaitoksen ulkopuoliseen hoitoon pääsyä odoteltaessa.

Opiskeluhoitopalveluissa tarjotaan tukea entistä intensiivisemmin ja monialaisesti usean ammattilaisen toimesta. Opiskeluhoitopalvelujen työtä onkin pyritty kehittämään monialaiseen suuntaan tukemalla palvelujen keskinäistä yhteistyötä, esimerkiksi parityöskentelyä. Tuen saanti tehostuu, kun sitä annetaan intensiivisesti, pitkäaikaisesti ja monialaisesti eri palvelujen yhteistyönä. Samalla osa tuen tarvisijoista voi kuitenkin jäädä ruuhkautuvien opiskeluhoitopalvelujen ulkopuolelle.

Opiskeluhoitopalveluja kehitettäessä ja järjestettäessä on tärkeä tarjota ja toteuttaa niitä monipuolisesti. Siten kukin oppilas ja opiskelija voi tarvittaessa löytää itselleen sopivan tukimuodon. Keskusteluavun lisäksi voidaan tarjota erilaisia toiminnallisia työmenetelmiä ja ryhmämuotoista tukea. Digitaaliset palvelut tarjoavat paljon mahdollisuuksia ja niiden kehittämiseen on hyvä ottaa asiakkaat mukaan.

Opiskeluhoitopalvelut ovat lasten ja nuorten helposti lähestyttävä, matalan kynnyksen peruspalvelu, jota he osaavat käyttää. Opiskeluhoitopalvelujen laadukas järjestäminen ja helppo saatavuus on varmistettava jatkossakin. Yhteistyö ja työnjako opiskeluhoitopalvelujen kesken sekä muiden sote-palvelujen kanssa vaatii vielä kehittämistä.

Lähteet

Helenius J, Kivimäki H (2023). Lasten ja nuorten hyvinvointi - Kouluterveyskysely 2023: Työistä yli kolmannes ja pojista joka viides kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. THL, Tilastoraportti 48/2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20230913124224>

Hietanen-Peltola M, Jahnukainen J, Ervasti E, Huurre T, Vaara S (2023). Opiskeluhoitopalvelujen käyttö perusopetuksessa ja toisella asteella. Kouluterveyskyselyn 2023 tuloksia. THL, Työpöytäpaperi 32/2023. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-155-9>

Kiviruusu O, Haravuori H, Lindgren M, Therman S, Marttunen M, Suvisaari J, Aalto-Setälä T. [Generalized anxiety among Finnish youth from 2013 to 2021—Trend and the impact of COVID-19](#). Journal of Affective Disorders 330(2023), 267–274.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20131287>

Tämän julkaisun viite:

Hietanen-Peltola M, Jahnukainen J, Huurre T, Ervasti E, Vaara S (2024). Opiskeluhoitopalveluja käytetään paljon ja oppilaiden ja opiskelijoiden asiointi useassa eri palvelussa on lisääntynyt – Kouluterveyskyselyn 2023 tuloksia. Tutkimuksesta tiiviisti 10/2024. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISBN 978-952-408-273-0 (verkko)

ISSN 2323-5179 (verkko)

[http://urn.fi/URN:ISBN: 978-952-408-273-0](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-273-0)